

PASOWAĆ (17) *vb impf i pf*

impf (8), *pf* (6), *impf a. pf* (3); *impf* [*inf* (2), *praes* (5), *impers*] *GliczKsiąż* L3v, *GórńDworz*, *SkarŻyw*, *wszystkie użycia praes*; *pf* [*inf* (2), *praet*, *impers*] *BielŻyw*, *GliczKsiąż* O6, *RejWiz* 97v, *RejPos* 26, *StryjWjaz*.

pasować (14), **passować** (3) *BielŻyw*, *Stryj Wjaz* (2).

Oba a jasne; o *prawdopodobnie jasne* (*tak w -ować*).

inf pasować (6). ◊ *praes* 3 sg pasuje (2). ◊ 3 pl pasują (3). ◊ *praet* 1 sg m -m passował (1). ◊ 3 sg m pasował (3). ◊ *impers praet* pasowano (2).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI w.* (dwa z niżej notowanych przykładów).

1. *Dokon(yw)ać pasowania*, tj. w uroczysty sposób poprzez opasanie pasem rycerskim i trzykrotne uderzenie mieczem przyjmować (przyjąć) młodzieńca do stanu rycerskiego, a rycerza wyróżni(a)ć za waleczność (uhonorowany zyskiwał prawo noszenia złotych ozdób, a nieszlachcic zostawał też nobilitowany); *publice auctorare militem militaribus ornamentis, artis militaris peritum aliquem solenniter declarare, decorare militem solenniter bellicis insignibus, militem publicitus insignire, promovere ad dignitatem militarem* *Cn* [w tym: kogo (11)] (12) : tom chciał powiedzieć/ Czo tho było pirwey w Polńczcze/ Rycerz páfowány: dla czego był poftánowion: [...] y zá co páfowano: y czemu temu lámemu złotá ná pálec/ ná łzyię/ [...] do rzędu ná koń/ do oftróg/ do ftrzemion/ vzywác dopufzczano. *GórńDworz* V6.

Zwrot: »na rycerstwo, na rycerski stan, rycerzem pasować« (3:1:1): *BielŻyw* 113; Y w ten czás go rycerzem zanie páfowano/ Y Orle mu do herbu fkrzydło było dano. *RejWiz* 97v; *BielKron* 330; Od Miefzczan [król] przyfięgę wziął [...]. Támże też ná Rycerstwo kilko ich páffował *StryjWjaz* C3v, C3v.

Iron. Nada(wa)ć miano wielkiego pijaka (2): Iáko ftriy był ćwiczony w Rzeczypołpolitey/ A wuy záfię niebofzczyk hońcá známienity. [...] A nášzego potomká páfuią w piwnicy/ Bochmy bitwy wygráli/ vciekli nam wźyfcy/ Bochmy ie mężnie koflem áż w rynek wyfiekli *RejWiz* 97v, 90.

Przen (4) :

pasować na co (1): Itánie kowal ná inne żołnierstwo Wilhelmá páfowác [tj. *zakuwać go jako pokutnika w zbroję i łańcuchy*] *SkarŻyw* 165.

Zwrot: »pasować rycerstwo, rycerze« [*szyk zmienny*] (2:1): nádzyewał fie [czart] w mocy fwey mieć tych niewinnych [*pomordowanych dziatek*] dułzyczki: A tego nie obaczył/ iż pan bog wfzechmogący temu młodemu krolowi nowo národzonemu á miłemu fynowi fwemu/ ty młode dworzány á to młode rycerfthwo/ iemu ku czći fpráwić á práwie páfowác raczył *RejPos* 26; A iż fie nie dáli od niego [*Pana*] odbić [...]: ále ták iáko wierni Rycerze [...] w ftałofciach fwoich ftali w tym boiu przy nim iáko przy Krolu á przy Hetmánie [...]. Słuchayże tu pilnie [...] ták wielkiego Hetmáná fwego/ iáko thu páfuię ty Rycerze fwoie po they wygráney bitwie ich *RejPos* 263, 263v.

2. *Powoł(yw)ać kogoś na coś, naznaczać (naznaczyć), przeznaczając (przeznaczyć) kogoś do czegoś* [*kogo na co*] (5) : gdy go [*rodzice syna*] do fżkoły przywyoda/ nye ináczey by go znowu myeli krzćić/ á ná wfśfelákye cnotliwe žycye páfowác/ álbo fwyęćić chcieli. *GliczKsiąż* L3v, Dv.

Iron. (1):

Zwrot: »na trzech drzewien węzeł pasować« = *skazywać na szubienicę (1)*: Rowna fie tá chwałá [chłopiát oddanych do dworu na posługi] onemu/ ktorego ná trzech drzewyén węzeł páfuyą. *GliczKsiąż* H6v.

a. *Wyświęcać (wyświęcić), udzielać (udzielić) święceń kapłańskich (2)* :

Zwrot: »na kapłaństwo pasować« (1): ktorá [godność] potrzebą myeć każdemu temu który ná kápłańftwo páfować ma fie dáć wolą. *GliczKsiąż* O6.

Szereg: »wwodzić a pasować« (1): Yellifz fie tedy kto vda w kápłańftwo/ yuz vrzędu fwego ma przyględać/ to co opifano yeft/ áby kápłan koždy czynił. Gdy go ná to w wodzą á páfuyą ma tego przeftrezgąć *GliczKsiąż* O5.

Formacje współrdzenne cf 2. PASAĆ.

Cf PASOWANY

ZCh